

SYV-plan för Svartbäckskolan

Studie- och yrkesvägledning – hela skolans ansvar!

Läsåret 20/21

**Haninge
kommun**

Innehåll

Inledning	2
Navigatorcentrum	2
Studie- och yrkesvägledning utifrån kommunala mål	2
Studie- och yrkesvägledning utifrån nationella styrdokument.....	2
Ansvarsfördelning för den studie- och yrkesvägledande verksamheten.....	3
SYV-kalendarie för läsåret 20/21	4
Aktivitetsplan för den studie- och yrkesvägledande verksamheten årskurs F-6	4

Inledning

Denna SYV-plan bygger på riktlinjer från Skolverkets allmänna råd om studie- och yrkesvägledning, läroplan samt en kommungemensam uppdragsbeskrivning framtagen av grund- och förskolenämnden i Haninge kommun 2012. SYV-planens målgrupp är skolans personal, elever och föräldrar.

Svartbäcksskolan

Skolan ligger i Vendelsö, Haninge kommun. Skolan har ca 100 personal och ca 480 elever. Ledningen består av en rektor, tre biträdande rektorer samt en administrativ chef.

Navigatorcentrum

Alla studie- och yrkesvägledare inom de kommunala skolorna är anställda i en central enhet under utbildningsförvaltningen, kallad Navigatorcentrum. Vägledarna inom grundskolan är placerade på de skolor där högstadium finns. Utöver dessa finns en stödresurs till F-6-skolorna som handleder rektorer och arbetslag i framtagning av lämpliga SYV-aktiviteter.

Studie- och yrkesvägledning utifrån kommunala mål

Studie- och yrkesvägledningen i Haninge ska, enligt uppdragsbeskrivningen (GFN 75/2012), gå som en röd tråd från förskoleklassen till gymnasiet. Genom vägledning, information och andra aktiviteter ska varje elev i Haninges skolor garanteras att få:

- Fördjupad kunskap om själv
- En bred och fördjupad kunskap om utbildning, arbete och yrke
- Lära sig väga för- och nackdelar i en valsituation och se konsekvenser av olika beslut
- Kunskaper och erfarenheter som hjälp och motivation inför vidare studier- och yrkesval
- En inblick i olika arbetsmiljöer och i olika yrkesområden
- Delta i en arbetsgemenskap tillsammans med vuxna
- Kännedom om de krav som ställs på en arbetstagare
- Uppskattning för sin insats och genom det utvecklas och stärkas i sin självkänsla
- Möjlighet att bygga upp ett kontaktnät som kan leda till arbete
- En grund i entreprenörskap och det tänkande är förknippat med det

I grundskolans förskoleklass till och med år 6 ska minst en aktivitet genomföras varje år, som kan kopplas till studie- och yrkesvägledning (se nedan). Arbetslag/klasslärare ska genomföra aktiviteten och studie- och yrkesvägledare ska fungera som konsultativ resurs.

I grundskolans år 7–9 ska studie- och yrkesvägledningen inriktas på enskilda samtal, gruppvägledning, information om och genomförande av PRAO, gymnasieinformation samt information om yrken och branscher.

Studie- och yrkesvägledning utifrån nationella styrdokument

Studie- och yrkesvägledningen beskrivs i Skolverkets allmänna råd (2013:12) på följande sätt:

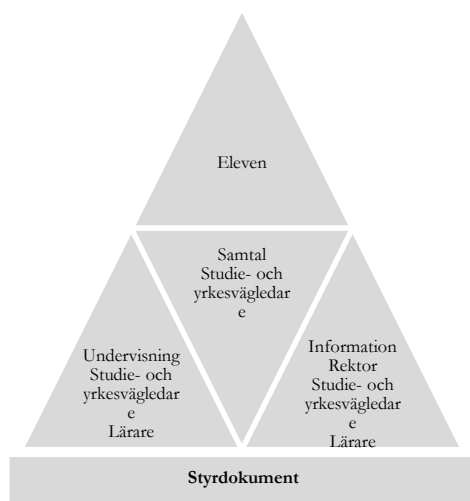
Elevens behov av studie- och yrkesvägledning kan summeras som att eleven, utifrån sina förutsättningar, ska: bli medveten om sig själv, bli medveten om olika valalternativ såsom olika utbildningar och yrken, bli medveten om relationen mellan sig själv och valalternativen, lära sig att fatta beslut och lära sig att genomföra sina beslut.

Läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011 (Lgr 11) beskriver hur skolan ansvarar för att eleven ska kunna tillgodogöra sig de kunskaper som är grundläggande för att kunna verka både som individ och samhällsmedlem, kunskaper som

också ligger till grund för fortsatta studie- och yrkesval. Vidare finns beskrivet att alla som arbetar i skolan har ett ansvar för att motverka att elevernas val hämmas av deras kön, kulturell och/eller social bakgrund.

Ansvarsfördelning för den studie- och yrkesvägledande verksamheten

Studie- och yrkesvägledning är ett ansvar för hela skolan, där olika personalgrupper har olika uppgifter inom området som syftar till att bygga eleverna starka nog att kunna fatta beslut om sin framtid.

Studie- och yrkesvägledning kan förklaras utifrån begrepp om vägledning i **vid** och **snäv** bemärkelse.

Vägledning i vid bemärkelse är något som ska tillhandahållas av hela skolans personal, medan den snäva är något som studie- och yrkesvägledaren ska ansvara för.

Rektor ska vara tydlig med hur ansvarsfördelningen för studie- och yrkesvägledningen ska se ut mellan skolans personal samt hur samarbetet dem emellan ska ta sig uttryck och se till att studie- och yrkesvägledningen är något som sker löpande (Skolverket, 2013).

Studie- och yrkesvägledaren har främst ansvar för de enskilda vägledande samtalen och riktade informationer inför ex.vis gymnasieval.

Lärare:

- Ska bidra med underlag för varje elevs val av fortsatt utbildning, och medverka till att utveckla kontakter med mottagande skolor samt med organisationer, företag och andra som kan bidra till att berika skolans verksamhet och förankra den i det omgivande samhället (Lgr 11:2.6).
- Bör kunna tydliggöra för eleverna på vilket sätt ämneskunskaperna kan vara användbara i det kommande arbetslivet, för att detta ska kunna verka som underlag inför elevernas studie- och yrkesval. Lärarna bör också arbeta för att eleverna ska kunna erhålla kunskaper om hur arbetslivet förhåller sig.
- Bör även arbeta för att ge eleverna chansen att utveckla sin förmåga att göra studie- och yrkesval.

SYV-kalendarium för läsåret 20/21

- Augusti/September 2020: Information om SYV - hela skolans ansvar. Kort beskrivning av SYV-planen och idé-utbyte inom arbetslagen om dess aktiviteter.
- Uppföljande besök av studie- och yrkesvägledare för idéutbyte och stöd i arbetet med studie- och yrkesvägledande aktiviteter.
- Juni 2021: Utvärdering och revidering av SYV-planen inför nästa läsår.

Aktivitetsplan för den studie- och yrkesvägledande verksamheten årskurs F-6

De aktiviteter som vi kommer att arbeta med årskursvis under läsåret 20/21 på **Svartbäcksskolan** anges med en årskursmarkering i rött.

Årkurs F-3				
	SYV-aktivitet (Kan vara en variant av nedan beskriven aktivitet men med samma syfte)	Syfte	Koppling till ämnen i Lgr11, centralt innehåll	Koppling till uppdrag från nämnden (GFN 75/2012) Aktiviteten bidrar till att garantera att eleven under sin skoltid får:
	Skapa ett självporträtt och ge utrymme för reflektion kring sig själv.	Kunna presentera och lära känna sig själv.	Bild: <i>Bildframställning</i> Bilder har stor betydelse för människors sätt att tänka, lära och uppleva sig själva och omvärlden Religion: <i>Reflektera över sin egen identitet</i>	...fördjupad kunskap om sig själv.
	Intervjua släkt och vänner om yrken.	Kunna presentera andra och lära känna sin omgivning. Få inblick i sociala mönster utifrån klass, kön och etnicitet	Svenska: <i>tala, lyssna och samtala</i> SO: Att leva tillsammans. <i>Att undersöka verkligheten</i>	...en bred och fördjupad kunskap om utbildning, arbete och yrken.
	Yrkespromenad: Vandra runt i samhället och ta reda på vilka yrken/ företag som existerar.	Få kunskap om yrken och sin omvärld, samt förstå att man oftast inte bara har ett jobb under	SO: <i>Att leva tillsammans, Att leva i närområdet.</i> Idrott: <i>Rörelse. Friluftsliv och utevistelse.</i>	...inblick i olika arbetsmiljöer och i olika yrkesområden.

	Fråga människor man träffar på om vilket yrke de har, har haft, samt möjligtvis även vad de vill jobba med i framtiden. Även privatpersoner kan tillfrågas. Vad innebär de yrken som kommer upp?	en livstid, det vill säga ge en inblick i det livslånga lärandet.		
	"Skuggdag" inom skolan. Exempelvis hos städ, vaktmästare, kök, och så vidare.	Ge eleven fördjupad kunskap om vad som händer i deras omgivning, att det finns mer än vad ögat ser, samt ge ökad självkänedom.	SO: <i>Att leva tillsammans, Att leva i närområdet, Att leva i världen</i>	...delta i en arbetsgemenskap med vuxna. ...känedom om de krav som ställs på arbetstagare. ... inblick i olika arbetsmiljöer och i olika yrkesområden. ... uppskattning för sin insats och genom det utvecklas och stärkas i sin självkänsla.
	Bjuda in vuxna (föräldrar) som berättar om sina jobb. Exempelvis kan man förbereda detta genom att undersöka vilka huvudsakliga drömyrken barnen har. Om pojkarna väljer polisyrket och flickorna väljer sjuksköterskeyrket kan man bjuda in en kvinnlig polis och en manlig sjuksköterska för att visa på att kön inte ska begränsa framtidsdrömmarna.	Övning som syftar till att samtala om yrken utifrån klass, kön och etnicitet.	SO <i>Att leva tillsammans. Att leva i närområdet.</i> Skolan har dessutom ett ansvar för att motverka att elevernas val hämmas av deras kön, kulturell och/eller social bakgrund	... inblick i olika arbetsmiljöer och i olika yrkesområden.
	Besöka en arbetsplats. Reflektera kring	Få kunskap om yrken, utbildning och sin omvärld	SO: <i>Att leva i närområdet</i>	..bred och fördjupad kunskap

	vilka olika yrkesgrupper som finns på denna arbetsplats, hur man utbildar sig i yrkena och ge utrymme att redovisa erfarenheter från arbetsplatsen.		Svenska <i>Läsa och skriva. Tala, lyssna och samtala</i>	om utbildning och yrken. ... en grund i entreprenörskap och det tänkande som är förknippat med det.
	Vilka yrken finns i klassrummet? Se de olika tingen i ett klassrum och diskutera vilka yrken som var delaktiga i att bygga upp rummet. Allt från hantverkare till politiker.	Få ökad kännedom om olika yrken och branscher. Bjuda in till självreflekterande dialog om sig själv.	Svenska: <i>Tala, lyssna och samtala</i> SO: <i>Att leva tillsammans. Att leva i närområdet.</i> Fysik: <i>Material och ämnen i vår omgivning</i> samt att en viktig uppgift för skolan är att ge överblick och sammanhang Musik: <i>Musikens sammanhang och funktioner.</i> Matematik: <i>Taluppfattning. Geometri</i>	... en grund i entreprenörskap och det tänkande som är förknippat med det.
Årskurs 4-6				
	SYV-aktivitet (Kan vara en variant av nedan beskriven aktivitet men med samma syfte)	Syfte	Exempel på koppling till ämnen i Lgr11 Centralt innehåll	Koppling till uppdrag från nämnden (GFN 75/2012) Aktiviteten bidrar till att garantera att eleven under sin skoltid får:
	Vad vill jag bli i framtiden? Drömjobb? Kan vara en sak, men uppmana till flera.	Kan höja elevens studiemotivation då elever som kan koppla sin skolgång till framtidsdrömmar ofta presterar bättre i skolan. Förståelse för att man kan ha flera olika yrken under en livstid	Svenska: <i>Läsa och skriva. Tala, lyssna och samtala. Berättande texter. Informationssökning och källkritik. Religionskunskap: Identitet, etik och livsfrågor.</i> Musik: <i>Musikens sammanhang och funktioner</i>	... fördjupad kunskap om sig själv. ... kunskaper och erfarenheter som hjälp och motivation inför vidare studie- och yrkesval ... en grund i entreprenörskap och det tänkande som är förknippat med det

	<p>Dela ut ett antal yrken som eleverna med egen fantasi eller genom faktasökning får beskriva och sedan presentera samt reflektera kring.</p> <p>Tips: Kiwi yrkeskort https://www.careers.govt.nz/resources/tools-and-activities/kiwi-cards/</p>	<p>Få inspiration och förståelse av att olika yrken kräver olika färdigheter.</p>	<p>Teknik: <i>Teknik, människa, samhälle och miljö.</i> Geografi: <i>Miljö, människor och hållbarhetsfrågor.</i> Svenska: <i>Läsa och skriva. Tala, lyssna och samtala. Berättande texter. Informationssökning och källkritik.</i> Bild: <i>Bild-framställning, Bildanalys.</i> Matematik: <i>Taluppfattning. Sannolikhet och statistik</i></p>	<p>... kunskaper och erfarenheter som hjälp och motivation inför vidare studie- och yrkesval ... en grund i entreprenörskap och det tänkande som är förknippat med det</p>
	<p>Vilka yrken var vanliga förr i tiden?</p>	<p>Kunskap om historiska yrken för att få förståelse för samhällsutveckling</p>	<p>Historia: <i>Norden, Östersjöriket Sverige.</i> Religion. <i>Religion och samhälle.</i> Slöjd. <i>Slöjden och samhället</i> Musik: <i>Musikens sammanhang och funktioner</i> Idrott: <i>Hälsa och livsstil</i> Kemi: <i>kemi och världsbilden</i></p>	<p>... en bred och fördjupad kunskap om utbildning och yrken.</p>
	<p>Yrkesverksamma från olika branscher besöker skolan</p>	<p>Få kunskap om yrken och livsvägar.</p>	<p>Alla ämnen LGR11: "All personal i skolan ska dessutom arbeta med att skapa kontakter med både omgivande förenings- kultur- och arbetsliv i kombination med andra verksamheter som kan bidra till att berika skolan"</p>	<p>... kunskaper och erfarenheter som hjälp och motivation inför vidare studie- och yrkesval ... en grund i entreprenörskap och det tänkande som är förknippat med det</p>
	<p>Studiebesök i närsamhället. Intervjua och sammanställa.</p>	<p>Synliggöra vilka yrken som finns i närsamhället. Hur hänger de ihop? Hur finansieras dem?</p>	<p>Samhällskunskap: <i>Samhällsresurser och fördelning</i> Teknik: <i>Teknik, människa, samhälle och miljö.</i> Svenska: <i>Läsa och skriva. Tala, lyssna och samtala. Berättande texter. Informationssökning och källkritik.</i> Matematik: <i>Taluppfattning. Sannolikhet och statistik</i></p>	<p>... inblick i olika arbetsmiljöer och i olika yrkesområden</p>
	<p>Info om språkval och utbildningsvägar efter grundskolan.</p>	<p>Få kunskap om framtida studier och valmöjligheter</p>	<p>Moderna språk: <i>Kommunikationens innehåll</i> Samhällskunskap: <i>Rättigheter och rättsskipning</i></p>	<p>... lära sig väga för- och nackdelar i en valsituation och se konsekvenser av olika beslut</p>

	Besöka kommunala verksamheter.	Omvärldskunskap	Samhällskunskap: <i>Samhällsresurser och fördelning</i> Teknik: <i>Teknik, människa, samhälle och miljö.</i>	... inblick i olika arbetsmiljöer och i olika yrkesområden
	Koppla ihop utbildningar till yrken.	Synliggöra koppling mellan utbildning och arbete	Svenska: <i>Läsa och skriva. Tala, lyssna och samtala. Berättande texter. Informationssökning och källkritik.</i> Samhällskunskap: <i>Rättigheter och rättsskipning. Samhällsresurser och fördelning</i> Teknik: <i>Teknik, människa, samhälle och miljö.</i>	... lära sig väga för- och nackdelar i en valsituation och se konsekvenser av olika beslut. ... kunskaper och erfarenheter som hjälp och motivation inför vidare studie- och yrkesval
	"Om jag inte var lärare". Lärare frågar eleverna vad de tror deras kunskaper i olika ämnen kan användas till utanför skolan	Få kunskap om yrken och livsvägar. Synliggöra koppling mellan utbildning och arbete		... kunskaper och erfarenheter som hjälp och motivation inför vidare studie- och yrkesval
	Endagsprao Vara med en vuxen (förälder eller annan bekant) på dennes arbetsplats och redovisa för klassen efteråt.	Få kunskap om yrken och livsvägar. Självkänedom.	Bild: <i>Bildframställning</i> Svenska: <i>Läsa och skriva. Tala, lyssna och samtala. Berättande texter. Informationssökning och källkritik.</i> Samhällskunskap: <i>Samhällsresurser och fördelning</i> Teknik: <i>Teknik, människa, samhälle och miljö.</i> Religion: <i>Etik</i>	... en inblick i olika arbetsmiljöer och i olika yrkesområden ... delta i en arbetsgemenskap tillsammans med vuxna ... kännedom om de krav som ställs på en arbetstagare ... uppskattning för sin insats och genom det utvecklas och stärkas i sin självkänsla ... möjlighet att bygga upp ett kontaktnät som kan leda till arbete
	Skapa en karta med yrken utifrån upplevd status och kön och diskutera varför	Övning som syftar till normbrytande samtal om yrken utifrån klass, kön och etnicitet och	Svenska: <i>Läsa och skriva. Tala, lyssna och samtala. Berättande texter. Informationssökning och källkritik.</i> Religionskunskap: <i>Identitet, etik och livsfrågor.</i>	... kunskaper och erfarenheter som hjälp och motivation inför vidare studie- och yrkesval

	kartan ser ut som den gör.	ge själv-kännedom.		... fördjupad kunskap om sig själv.
	Samla yrken på väg till, i och hem från skolan som läxa. Kan även göras gruppvis i samband med andra aktiviteter utanför skolan (simhallen, museum, teater etc.)	Synliggöra vilka yrken som finns i närsamhället	Samhällskunskap: <i>Samhällsresurser och fördelning</i> Teknik: <i>Teknik, människa, samhälle och miljö.</i>	... en inblick i olika arbetsmiljöer och i olika yrkesområden ... kunskaper och erfarenheter som hjälp och motivation inför vidare studie- och yrkesval
	Arbeta med boken <i>Choice & Brainy möter framtiden</i> av Linn Andergren (2017) Tremedia. Boken har 8 kapitel med olika teman och är framtagen i samarbete med en klass i åk5.	Arbeta med skolans SYV- mål som är att: * varje elev kan göra väl underbyggda val av fortsatt utbildning och yrkesinriktning. kan granska olika valmöjligheter och ta ställning till frågor som rör den egna framtiden. * Varje elev har inblick i närsamhället och dess arbets-, förenings- och kulturliv * Ge kännedom om möjligheter till fortsatt utbildning i Sverige och i andra länder. * Motverka att elevens studie- och yrkesval inte begränsas av kön eller av social- eller kulturell bakgrund * Ge underlag för varje elevs fortsatta utbildning och medverka till att utöka kontakten med mottagande skolor samt med organisationer, företag och andra som kan berika skolans verksamhet och förankra den i det omgivande samhället.	Bild: <i>Bildframställning</i> Svenska: <i>Läsa och skriva. Tala, lyssna och samtala. Berättande texter. Informationssökning och källkritik</i> Religionskunskap: <i>Identitet, etik och livsfrågor.</i> Samhällskunskap: <i>Rättigheter och rättsskipning. Samhällsresurser och fördelning</i>	Fördjupad kunskap om själv En bred och fördjupad kunskap om utbildning, arbete och yrke Lära sig väga för- och nackdelar i en valsituation och se konsekvenser av olika beslut Kunskaper och erfarenheter som hjälp och motivation inför vidare studier- och yrkesval En inblick i olika arbetsmiljöer och i olika yrkesområden.